

העותרת : העמותה לקידום כדורגל נשים בבאר שבע (ע"ר) 580417608
באמצעות ב"כ עוה"ד דליה בושינסקי ואח',
הולין – הדס משרד עו"ד
רחוב מדינת היהודים 89
טל': 09-9513377 ; פקס : 09-951366

(להלן – העותרת)

- נ ג ד -

המשיבים : 1. עיריית באר שבע ח.פ. 500290002
2. כיוונים - החברה לתרבות הפנאי באר שבע ח.פ. 512759564
שתיהן באמצעות ב"כ עו"ד טורקל חיים ו/או מוריה מלול ואח'
מהלשכה המשפטית בעיריית באר-שבע
ככר מנחם בגין 2, ת.ד. 15 באר שבע מיקוד 8410001
טל : 08-6463619 פקס : 08-6767491

(להלן-המשיבות 1 ו 2)

3. קבוצת כדורגל הפועל ב"ש (גברים) ח.פ. 513997569
באמצעות חברת א.א החברה לקידום הספורט באר שבע בע"מ
מרח' יהודה הלוי 1
באר שבע, 8453606

4. העמותה לקידום ענף הכדורגל בבאר שבע (ע"ר) ח.פ. 580536266
מרח' יואב 19
תל אביב – יפו, 6908157

(להלן-משיבה פורמאלית 3)

5. הפועל באר שבע עתיד הנגב בכדורסל (ע"ר) 580500825
באמצעות ב"כ עו"ד יובל גוטר
ממשרד רוזנבאום גוטר עוה"ד ונוטריון
שד' רגר 28 באר שבע
טל : 08-9999216 פקס : 0775616311

(להלן-משיבה פורמאלית 4)

- ידידת בית משפט -

האגודה לזכויות האזרח בישראל (ע"ר 58-0011567)
באמצעות ב"כ עוה"ד שרון אברהם-ויס ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
רחוב נחלת בנימין 75, תל-אביב 69515417
טל': 03-7050734 ; פקס : 03-5608165

סיכומים מטעם "ידידת בית המשפט"

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 15.4.2019 מתכבדת האגודה לזכויות האזרח, ידידת בית המשפט, להגיש את סיכומיה :

א. מבוא

1. בשנת 2017 קיבלה העותרת, קבוצת הנשים בכדורגל, אלופת הליגה הלאומית לכדורגל נשים לעונת 2017-2018, תקציב תמיכה של 117,845 ₪ מהמשיבה בעוד קבוצת הגברים בכדורגל קיבלה 3,664,756 ש"ח – למעלה מפי 30.
2. עתירה זו עוסקת במקרה אחד מיני רבים המדגים את אפלייתן של נשים בישראל בתחום הספורט בכלל והכדורגל בפרט. למשיבה 1 (להלן: "עיריית באר שבע" או "המשיבה") יש הסברים מהסברים שונים לגבי דרך החישוב, אופי ההליך, קבלת ההחלטות ועוד, אבל השורה התחתונה אינה משתנה – תוצאתית תקצוב העותרת, קבוצת הנשים בכדורגל נמוך באופן משמעותי מזה של קבוצת הגברים.
3. כמפורט בבקשת ההצטרפות של ידידת בית המשפט (להלן: "האמיקוס") - פסיקת בתי המשפט הינה עקבית וקובעת כי במקרים של הפליה תוצאתית על הרשויות השונות והגופים המתקצבים ליזום בעצמם בחינה של המנגנונים ולתקן את העיוות ככל הניתן על מנת לצמצם את אי השוויון בספורט בישראל.
4. חרף הצהרות המשיבה על ניהול הליך תקין ושוויוני, הרי שבפועל, לא רק שמצבה של העותרת לא הוטב, אלא שלמעשה הוא הורע בעשור האחרון: כאשר התמיכה בקבוצות הנשים מאז שנת 2009 ירדה מסדר גודל של כ- 300 אש"ח ל- 100 אש"ח בלבד.
5. הנה כי כן, בפועל, לא רק שאין עידוד אמיתי לספורט הנשים, אלא שמתקיימת פגיעה בו והעדפה גורפת של ספורט הגברים על פניו.
6. **הנזק אינו רק בתקצוב הנמוך לעותרת או לקבוצת נשים אחרת. הנזק הוא בגדיעת התקווה של דורות שלמים, בחוסר מתן הזדמנות שווה לילדות להסתכל על גיבורות ספורט וללכת בעקבותיהן. זאת ועוד, בשל הקשר בין עיסוק בספורט לבין חיזוק בטחון עצמי ומנהיגות מדובר בפגיעה בעתידן של נשים להיות שותפות מלאות בחברה.**
7. ידידת בית המשפט ביקשה להצטרף בעניין זה מאחר שהמקרה הקונקרטי אינו מתקיים בוואקום והוא מעיד על תופעה נרחבת. ההשתתפות בהליך בתיק זה רק העצימה את התחושה עד כמה עמוקה ומבוססת האפליה נגד העותרת ועד כמה הצורך בתיקון הוא משמעותי. אף בסיכומיהן בחרו המשיבות 1 ו- 2 (להלן: "המשיבות") להתבצר בעמדתן, ולפיה לא היתה להן כוונה להפלות. זאת, למרות ההלכה הברורה, ולפיה הפליה נבחנת בתוצאה ואין כלל נפקות לשאלה האם היתה כוונה להפלות.

ב. מרוב עצים לא רואים את היער – כיצד צומחת אפליה תוצאתית?

8. בסיכומיהן (להלן: "סיכומי המשיבות" או "הסיכומים") חזרו שוב ושוב המשיבות על עמדתן כי הן פועלות לפי כללי המנהל התקין, עברו את כל האישורים הנדרשים ומשכך הן "כשרות" ובלשון:

"...התבחינים שקבעה העירייה לשנת 2018, עברו את אישורם של גורמים שונים... התבחינים שנקבעו הם ברורים, שוויוניים וסבירים, הנותנים בידי העירייה כלים אובייקטיביים לחלוקת כספי ציבור המופקדים בידיה. משום כך גובה התמיכה נגזר אך מקריטריונים אובייקטיביים ולא מזהות מבקש התמיכה".
(עמ' 2 לסיכומי המשיבות סעיף 5; ר' גם: עמ' 1 סעיף 3; עמוד 8 סעיפים 11 ו 13; וכן עמ' 9 סעיפים 14-15 לסיכומים).

9. אולם, חזרה על טיעונים שוב ושוב אינה הופכת את הדברים לאמת.

10. גם אם נדלג על המחלוקת העובדתית בדבר העדרם או אי העדרם של הפרוטוקולים והאסמכתאות הרלבנטים לטענת ההליך התקין, והאם כרטיסי הנהלת חשבונות מהווים תחליף להחלטות (סעיפים 17-23, 33 לסיכומי העותרת); וגם אם נניח כי המשיבה ניהלה את כל ההליך אופן תקין לגמרי (ההחלטות פורסמו, הפרוטוקול פורסם בזמן וראש העירייה בעצמו קיבל אותו לידיו), הרי שבכל מקרה, בהעדר התייחסות לשוויון - נפל פגם בהליך.

11. החלטה סבירה של רשות מנהלית נובעת מתהליך בחינה ושקילה, שבמסגרתו נשקלו כל השיקולים הרלוונטיים לאותו עניין **לרבות שוויון**. בית המשפט העליון קבע זה מכבר, כי:

"חלוקת כספי תמיכות למוסדות ציבור על ידי עיריית ירושלים צריכה להיעשות באופן ההולם את היות העירייה נאמן הציבור על פי נוהל התמיכות ברשויות המקומיות ומכוח עקרון השוויון הכללי, לפי תבחינים ברורים, גלויים, שוויוניים וענייניים, תוך התחשבות בצרכי כלל האוכלוסייה בעיר". (עע"ם 343/09 **הבית הפתוח בירושלים לגאווה וסובלנות נ' עיריית ירושלים**, פ"ד סד (2) 1, פסקה 36 (2010). ר' עוד בסעיפים 62-64 לאמיקוס).

12. זאת ועוד, טרם קבלת החלטה בדבר הקצאת משאבים ציבוריים מחויבת הרשות לקבוע לעצמה סדרי עדיפויות וקדימויות וכללים וקריטריונים מנחים ליישומם, אשר יעמדו במבחן הסבירות ושאותם עליה להפעיל בשוויון (עע"מ 662/11 **יהודית סלע נ' ראש המועצה המקומית כפר ורדים**, פסקה 20 לפסק דינו של השופט פוגלמן (פורסם בנוב, 9.9.2014)).

13. הנה כי כן, **מנהל תקין כולל התייחסות למכלול השיקולים ובהם שוויון**. הטענות בהליך זה אינן עוסקות רק בבירורקרטיה, אלא עוסקות במכלול השיקולים אותם צריכה רשות לשקול ובהם שיקולי השוויון. עמדת המשיבות אינה מתייחסת בשום שלב לצעדים הפוזיטיביים שבהם נקטה על מנת לאפשר שוויון ואינה מתמודדת עם הטענות המהותיות שעלו בעניין הפרת השוויון

במהלך הדיון. חרף עמידה בכללים, בפרוצדורות, בניהול פרוטוקולים נשכח מבחן התוצאה – תיקצוב קבוצת הנשים נמוך באופן משמעותי ואף הצטמצם בעשור האחרון.

14. לא ניתן להקל ראש בחשיבותה של הזכות לשוויון, שהינה מאבני היסוד של משטרנו החוקתי. הפסיקה עמדה על כך, שאין להשלים עם תופעת ההפליה גם בספורט (בג"ץ 10285/04 **עמותת מועדון כדורסל נשים עירוני חיפה נ' עיריית חיפה**, פסקה 4 (פורסם בנבו, 19.7.2005)).

15. ההלכה הינה כי הפליית נשים בספורט באה לידי ביטוי, בין היתר, על ידי גיבוי, תמיכה, עידוד והקצאת משאבים לקבוצות גברים, או בעיקר להן (בג"ץ 5325/01 **עמותת ל.כ.ן. לקידום כדורסל נשים נ' המועצה מקומית רמת השרון** (תק-על 2004 (2), 2647); ר' גם סעיפים 27-35 לאמיקוס).

16. הנה כי כן, חרף הרטוריקה על מנהל תקין ושוויון, התבחינים שקבעה המשיבה 1 אך החמירו את מצב העותרת, אשר משנת 2009 ירדה מתמיכה של כ-300 אש"ח בשנה לכ-100 אש"ח (סעיף 32 לסיכומי המשיבות, סעיפים 30 ו-46 לסיכומי העותרת).

17. **במבחן התוצאה כשלו המשיבות. בעשור האחרון חרף ההצהרות בדבר שוויון הוכפל תקציב הכדורגל לגברים וירד ביותר מחצי תקציב כדורגל נשים**, וזאת חרף השגיות בלתי מבוטלת. מדובר לא רק בשימור מצב קיים והנצחת אפליה אלא בהעמקתה של האפליה (ר' טבלה בסעיף 57 לכתב התשובה של המשיבות מיום 28.11.18).

ג. כשאת אומרת שוויון – למה את מתכוונת?

18. המשיבות אינן מתייחסות כלל למהותו של שוויון. ההתייחסות אינה אלא אינסטרומנטלית, משל היה מדובר בעוד רובריקה שיש לסמן בצ'ק ליסט. תחילה מודות המשיבות בריש גלי, כי העניין המגדרי כלל לא היה על שולחנה של העירייה: **"אין בחלוקת כספי התמיכות ולו רמז לשיקול שבסיסו מגדרי"** (סיכומי המשיבות עמוד 9, סעיף 16). באותה נשימה, בהמשך: **"שיקול הדעת לחלוקת תקציבי הספורט נתון לעירייה אשר רשאית להחליט כי היא מעדיפה להקדיש את מירב התקציב שבידה לעידוד קבוצות מקצועניות מאחר ותושבי העיר מתעניינים בעיקר בהן. כל עוד העירייה עושה כן באמצעות קריטריונים ברורים ושוויונים"** (סיכומי המשיבות סעיף 17, ההדגשה שלי ש' א' ו').

19. למעשה אומרות המשיבות: לא נשקל כלל בסיס מגדרי אבל אנו נוהגות בשוויון. אך מהו אותו "שוויון"? למקרא סיכומי המשיבות, דומה כי הוא סיסמה ריקה מתוכן. לעניין זה יפים דבריה של השופטת נתניהו:

"השוויון המהותי פנים רבות לו, ולעולם לא נדע מה פנים לו, טרם נעשתה קביעה מהותית, המחייבת החלטות ערכיות, מי הם "שווים", שחובה לתת להם יחס שווה למטרה זו או אחרת, ומה הן התכונות הרלוואנטיות, העושות אותם לשווים

לאותה מטרה... יתרה מזאת, יחס של שוויון אינו מוביל תמיד לתוצאה צודקת, ולעתים יש לנהוג בחוסר שוויון כדי להשיג צדק, הכול בהתאם למטרה, שאליה אנו שואפים להגיע. כשנקודת המוצא ההתחלתית של האחד נחותה משל רעהו, יש צורך להעניק לו יותר כדי להביא את השניים לידי שוויון... החובה לנהוג כלפי שתי האגודות תוך כללי שוויון נובעת... מחובתה הכללית והיסודית של כל רשות לנהוג בהגינות וביושר, שממנה נגזר האיסור לפעול מתוך שרירות, הפליה, משוא פנים, ניגוד אינטרסים, חוסר תום-לב או חוסר סבירות. השוויון אין לו תוכן מהותי משל עצמו ואינו מטרה בפני עצמו. **השוויון הינו אמצעי להשגת צדק, דרך לביצוע תפקידיה של הרשות ביושר ובהגינות, על-מנת להגיע לתוצאה צודקת.** (בג"ץ 720/82 אליצור איגוד ספורטיבי דתי נהריה נ' עיריית נהריה, פ"ד לו(3) 17, 21 (1983). ההדגשה הוספה (להלן: "עניין אליצור נהריה").

20. הלכות השוויון אינן חדשות וגם האבחנה בין שוויון פורמלי ומהותי אינה חדשה. כבר לפני כשלושים שנה פסק בית המשפט העליון:

"עקרון השוויון בא לשרת מטרה של השגת תוצאה צודקת. לא השוויון "הטכני" או "הפורמאלי" הוא הראוי להגנה, אלא השוויון המהותי, דהיינו השוויון בין שווים. בני האדם, או קבוצות בני אדם, שונים לא אחת זה מזה או זו מזו בתנאיהם, בתכונותיהם ובצורכיהם, ולעתים יש צורך להפלות בין מי שאינם שווים כדי להגן על החלש או הנזקק לעודדו ולקדמו. שוויון בין מי שאינם שווים אינו, לעתים, אלא לעג לרש". (בג"ץ 528/88 אביטן נ' מינהל מקרקעי ישראל, מג(4) 297, 300 (1989)).

21. ובכל זאת מצאו המשיבות לנכון בשנת 2019 לכתוב שחור על גבי לבן: "המשיבות לא שללו מהעותרת נקודת מוצא זהה לגברים" (סעיף 23 לסיכומי המשיבות). לא רק שהמשיבות לא הבינו ששוויון תוצאתי הוא מהותי, אלא לא טרחו כלל להכיר במציאות ולחשוב על מדיניות של העדפה מתקנת שתביא לתוצאה שוויונית. לאחר שהמשיבות בחנו את הדברים, היה עליהן להודיע כי מצאו אפליה, ועל כן בחרו לתקנה על ידי מתן עדיפות לעותרת. (ר' בג"ץ 5325/01 עמותת ל.כ.נ. לקידום כדורסל נשים נ' המועצה המקומית רמת השרון, פ"ד נח(5) 79 (2004) להלן: "עניין ל.כ.נ." ר' גם בג"ץ 10285/04 עמותת מועדון כדורסל נשים עירוני חיפה מוצקין נ' עיריית חיפה (פורסם בנבו, 19.7.05)).

22. בתי המשפט עקביים בפסיקתם, כי על גופים מתקצבים לא רק להיות פאסיביים אלא מוטל עליהם לבדוק **מיוזמתם**, כי תוצאת המדיניות המיושמת על ידם אינה מפלה. במקרים שבהם מתקיימת הפליה תוצאתית יש לפסול את מנגנון ההקצאה ללא צורך באיתור כוונה סובייקטיבית של הרשות להפלות (בג"ץ 986/05 פלד נ' עיריית תל-אביב-יפו, פסקה 11 (פורסם בנבו, 13.4.2005) (להלן: "עניין פלד").

23. תבחינים לחלוקת תמיכות, או שיטת ניקוד המגלמת את החלק היחסי מעוגת התקציב שיקבל כל איגוד ספורט, יכולים לשמש כלי מעשי להערכה שוויונית, אך אפשר שיהיו גם בגדר קליפה ריקה ומראית עין בלבד. **הקריטריונים שקבעו המשיבות לעניין חלוקת תמיכות בספורט הם**

כלליים, עמומים ומבוססים על יתרון קיים באמצעות מדדים של פופולריות ומדדים כלכליים. אין להם דבר וחצי דבר עם שוויון.

24. אי שקילת שיקולים של שוויון הינו פגם בהליך, סדור ככל שיהיה, המצדיק את התערבותו של בית המשפט. שיקולי שוויון אינם שיקולים זרים, כפי שביקשו המשיבות לטעון (ר' סעיף 25 לסיכומיהן), אלא שיקולים שכל רשות מחויבת לשקול.

25. הנה כי כן דיבור על "שוויון" אינו יכול להיוותר ריק מתוכן. על מנת לטעון לשוויון, יש להראות מהם הצעדים שננקטו על מנת להגיע אליו.

ד. מה קדם למה התקצוב או הכדורגל? הנצחת המצב הקיים

26. בהתאם לטבלה בסעיף 48 לסיכומי המשיבות: העותרת קיבלה מהרשות בשנת 2017 תמיכה בגובה 117,000 אש"ח בעוד המשיבה 3, קבוצת הגברים, קיבלה תמיכה בגובה 3.6 מיליון ₪ - פי 30 בערך.

27. איך קורה הדבר? הנהגת תבחינים לחלוקת משאבים המבוססת על עובדות ושיקולים עניינים היא הדרך המקובלת להקצאת משאבים. דא עקא שכפי שהראינו באריכות בפרק ו' לאמיקוס, שכותרתו "מנגנונים לחלוקת משאבים – כיצד מתקבעת ההפליה נגד נשים בספורט", בהעדר מודעות, רצון וכוונה לתקן, מנגנונים סבוכים ככל שיהיו יביאו להנצחת מצב קיים, ובמקרים מסוימים גם להעמקת האפליה. כל זאת, כאמור, גם ללא כוונה להפלות.

28. בין היתר מתקבעת ההפליה נגד נשים בספורט באמצעות המנגנון לחלוקת משאבים: התבחינים, העדר ייצוג הולם לנשים במוקדי קבלת החלטות, העדר שקיפות – תקצוב באמצעות הסכמים "חסויים", מחסור במסגרות המעודדות ילדות ונערות והקצאה בלתי שוויונית של מתקני ספורט.

29. מבחינה תוצאתית ברור, כי הקריטריונים המקובלים כיום אצל המשיבות מובילים למתן העדפה בתקצוב לקבוצות ותיקות יותר ופופולריות יותר באופן היוצר מעגל שוטה שבמסגרתו הקבוצה הקטנה והפופולרית פחות מלכתחילה אינה מסוגלת להתחרות. "כללי המשחק" פועלים לרעתה, והמשאבים העומדים לרשותה הולכים ומצטמצמים בשעה שמשאביהן של קבוצות חזקות יותר הולכים וגדלים.

30. סיכומי העותרת מתייחסים בהרחבה רבה ובאופן קונקרטי לכל אחד מהרכיבים, שלשיטתה הובילו לתוצאה. גם פרק ח' באמיקוס עוסק ברכיבים הללו. משכך לא מצאנו טעם בחזרה עליהם. יחד עם זאת, נתייחס בקצרה לטענות עיקריות של המשיבה החוזרות על עצמן ולדעתנו יורדות לשורש עניין ההפליה:

1. תבחינים מקצועיים המקבעים את המצב הקיים - מאצינג

31. חוזר משרד הפנים קובע, כי שיעור התמיכה הניתן לאיגודי הספורט לא יעלה על 50% ממחזור הפעילות הכלכלית של האיגוד הנתמך - "מימון תואם", הידוע יותר בשם "מאצינג". ביסוס התמיכה בקבוצות ספורט על שיטה זו פוגע כמובן בקבוצות נעדרות מקורות תמיכה עצמאיים, שנוקקות יותר מכל לתמיכה ציבורית ולסבסוד פעילות.

32. בעניין המגבלה של תקרת 50% תמיכה מודות אף המשיבות, כי קיים קושי: "יתכן שהקריטריונים שנקבעו בסופו של דבר וביחוד המגבלה המוזכרת בסעיף 8.4 לעיל פגעו בעותרת" (סעיף 25 לסיכומי המשיבה).

33. טענה זו מהווה שוב דוגמה להנצחת המצב הקיים. תקציב נמוך הניתן לגופים חלשים יותר מבחינה כלכלית מביא לפעילות נמוכה וחוזר חלילה.

2. קריטריונים "מקצועיים" ורייטינג

34. כפי שהדגמנו באריכות באמיקוס, נקודת הפתיחה של ספורט נשי היא חשיפה נמוכה לציבור. באמצעות המנגנונים לתקצוב משתמר המעמד בתחתית ההירארכיה (סעיפים 67-68 לאמיקוס).

35. עיון בטבלה בסעיף 48 לסיכומי המשיבות מעלה, כי סך מחזור ההכנסות של המשיבה 3, קבוצת הגברים, הנתמכת על ידי בעלת מועדון נדיבה, עומד על 85 מ"ח, בעוד סך מחזור ההכנסות של העותרת עומד על 384 א"ח – משמע פי 220!

36. היקף ההכנסות הקיים של איגוד ספורט משקף את יכולות הגיוס שלו מהציבור, את המימון שהוא מקבל מגופים שונים, לרבות מכירת כרטיסים למשחקים ומנויים, הסכמי שיווק חסות ופרסום, וקבלת תמיכות מגופים ארציים, דוגמת המועצה להסדר ההימורים בספורט. מתן משקל רב לקריטריון המשקף את הכנסות הקבוצות ממקורות חיצוניים מיטיב עם קבוצות פופולריות ופוגע בקבוצות הסובלות מנחיתות מבנית, כדוגמת קבוצות הנשים, להן אין בהווה יכולת לגייס היקף דומה של הכנסות ממקורות חיצוניים.

37. המשיבות מתעלמות מהנחות מוצא אלה ומטילות את האחריות על הקבוצה, שלא הצליחה, על פי הטענה, לעורר די עניין (סעיף 17 לסיכומי המשיבות; דבריו של מר מאיר אלפסי, מנהל מחלקת הספורט בעירייה, פרוטוקול הדיון מיום 12.3.2019, עמ' 5, שורות 19-20) או לגייס מקורות מימון חיצוניים (סעיף 29 לסיכומיהן).

3. מענקי הישגיות

38. מענקי הישגיות מטרתם לעודד את המצטיינים. כזכור, על זכייתה באליפות בליגת-העל לא קיבלה העותרת את מענק ההישגיות שהובטח למצטיינות. יתרה מזו, המשיבה אף חולקת על מספר הליגות בענף כדורגל נשים ומבטלת את הליגה השלישית ללא אסמכתא (סעיף 75 לסיכומי המשיבות) על אף שהעותרת הציגה אישור מהתאחדות הכדורגל על קיומה של ליגה זו (ר' נספח י"ח לעתירה). המשמעות של מספר ליגות מצומצם יותר היא כמובן תמיכה נמוכה יותר.

39. העירייה נימקה את ביטול מענק ההישגיות בענף הכדורגל (בדיעבד) בכך שאינו מפלה מאחר שחל גם על קבוצת הגברים וגם על קבוצת הנשים (סעיפים 44-45 לכתב התשובה). על פניו, מבחינה פורמלית יכול להראות המהלך לוגי, אך בהתחשב בכך שמחזור ההכנסות של קבוצת הגברים, הממומנת בעיקר על ידי הבעלים, הוא פי 220 מזה של קבוצת הנשים, הרי שהנפגעת העיקרית מביטול מענק ההישגיות, שגובהו כ- 180 אש"ח, היא העותרת, שמענק זה יכול היה להיות 50% ממחזור ההכנסות שלה, בעוד בתקצוב הכולל בקבוצת הגברים הוא בטל בשישים.

40. היתרון היחסי של קבוצת הנשים הוא בהישגיהן המרשימים אל מול מקורות ההכנסה המצומצמים שלהן ביחס לתקציב קבוצת הגברים.

41. המשיבה טוענת שאינה מחויבת להעניק מענקי הישגיות (סעיף 41 לכתב התשובה). ואולם, היא כן מחויבת לפעול למען שוויון מגדרי, וביטול מענקי הישגיות דווקא כאשר הדבר אמור לשרת את קבוצת הנשים מעורר לכל הפחות תהיות.

4. שימוש במתקנים

42. קשיי העותרות באים לידי ביטוי גם בהפלייתן בשימוש במתקנים, והם עלו גם בפני בית המשפט (ר' עמ' 6 לפרוטוקול הדיון, שורות 17-13). אמנם, בסעיף 3 לסיכומיהן טענו המשיבות, כי הן מאפשרות שימוש שיווני במתקנים, ואולם הדברים אינם מתיישבים עם דבריו הברורים של מר מאיר אלפסי, מנהל אגף הספורט, בדיון, ולפיהם מגרש האימונים אינו ראוי (ר' עמ' 5 לפרוטוקול, שורות 22-18; ר' גם: ["בושה, תנאים מחפירים ברבע גביע הנשים"](#) (אתר ONE, 12.2.2019), כתבה הכוללת תמונות מבישות של חדרי השירותים באצטדיון וסרמיל). בנסיבות אלה של התמודדות יומיומית עם קיפוח הבשורה על ירידת הליגה של העותרת בסוף העונה לא באה כהפתעה גמורה.

43. דוגמא נוספת לעדיפות ברורה לקבוצת הגברים היא ענין השימוש באצטדיון העירוני. לפי המשיבות, היה היתר חוזי (בהתאם להסכם הפשרה) לשימוש באצטדיון וסרמיל ומשזה תם, אין להחיל את אותו הסדר על אצטדיון טרנר שנבנה.

הנה כי כן, בהתנהלותן מנציחות המשיבות את המצב הקיים באופן המחמיר את המצב.

ה. תיקון הפליה - אם לא עכשיו – אימתי?

44. בתחילתו של הדיון הראשון בעתירה מביעה ב"כ המשיבות את עמדתה:

"אני לא מזלזלת בשוויון הנשים בספורט אך איני חושבת שזאת הבמה. מדובר בעירייה, יחסית קטנה, של עירייה אחת, מתוך 265 רשויות. אין לה השפעה רוחבית בקשר לשום עירייה" (פרוטוקול הדיון מיום 12.3.2019, עמ' 2, שורות 2-4).

45. בסיכומיהן חוזרות המשיבות על הטיעון כי מדובר בענין שולי:

"מדובר בעתירה מצומצמת בהשלכותיה החברתיות, צרה במימדיה המשפטיים ובעלת השפעה מוגבלת מבחינת האנשים והאינטרסים המושפעים מכוחה". (סעיף 131 לסיכומי המשיבות).

46. חובת השוויון אינה תלויה בגודל הרשות או במאפייניה, מדובר בחובה הכללית והיסודית של כל רשות לנהוג בשוויון על מנת להגיע לתוצאה צודקת. לא ראוי לטענה כזו שתבוא אל העולם בכלל ובוודאי לא כאשר מייצגים את העיר באר שבע שהינה אחת מעשר הערים הגדולות בישראל, עם קרוב לרבע מליון תושבים.

47. באשר להסכם הפשרה שנחתם לפני למעלה מעשור, מבלי להכנס לתוכנו, נציין כי ברצותן, נאחזות בו המשיבות (ראו לעיל סעיף 40, 60 ו 61 לסיכומים) וברצותן מתנערות ממנו. הדברים שנקבעו בו נקבעו, לאורך השנים כורסמו בו סעיפים רבים ורבים השתנו (כמו למשל בניית איצטדיון טרנר בשנת 2014) ומבחינות רבות, בהיבטים של שוויון, הוא אינו רלבנטי.

48. ראוי היה כי המשיבות יאחזו את השור בקרניו, יתמודדו עם הממצאים העובדתיים שהובאו בפניהן וינצלו את ההזדמנות על מנת לתקן את העוול ההיסטורי ממנו סובלות קבוצות הנשים כדוגמת העותרת – ויפה שעה אחת קודם.

ו. סוף דבר

49. בעת כתיבת שורות אלה, מתקיים מונדיאל הנשים בצרפת, שם לוקחות חלק 24 נבחרות נשים בכדורגל מרחבי העולם. לאחר מאבק ציבורי הטורניר כולו משודר גם בארץ באתר "כאן" ("מונדיאל נשים 2019: כל המשחקים ישודרו באתר כאן, שלושה בטלוויזיה", [Walla](http://www.walla.co.il), 5.6.2019).

מבחינה זו מדשדשות המשיבות מאחור כפי שמעיד מבחן התוצאה.

50. אם כן, המקרה מושא העתירה זו הוא מקרה פרטי של התופעה הרחבה של הפליה נשים בספורט. סיכומי המשיבות עוסקים במנגנון הסבוך אותו היא מקיימת, אולם מבט-על מביא למסקנה העגומה שבמבחן התוצאה כשלו המשיבות תוך הנצחת האפליה ואף העמקתה.

51. "מטרת הספורט היא מעבר לשאיפה להישגיות גם חינוך נוער, יצירת בית חם ומסגרת תומכת" (סעיף 2 לסיכומי המשיבה הפורמאלית 4). אכן, זו המסגרת שראוי שכל אחת משחקניות העותרת תקבל. עונת אימונים שבה מיקום המגרש, שעת האימון, מצב השירותים או מצב הדשא אינם ידועים רחוקה מלהיות קרובה לתיאור הזה.

52. מאבקן של נשים לקידום שוויון מגדרי בספורט לא יישא פרי ללא ההשקעה הנדרשת בהקצאת המשאבים. על מנת לייצר שוויון אמיתי ומהותי בין נשים לגברים בספורט יש ליצור תמריצים יעילים ומשמעותיים מספיק.

53. לא ניתן לחלוק על כך שכיום השחקניות בעותרת אינן יכולות להתפרנס מספורט בלבד, ואינן מקיימות אימונים תכופים ויקרים, וזאת בשל המצב הכלכלי של קבוצתן. אילו **עוגת התקציב הייתה מתחלקת באופן שוויוני יותר, יש להניח שבתוך שנים ספורות הפערים המקצועיים היו מצטמצמים וליגת הנשים, בדומה לליגת הגברים, הייתה מעסיקה שחקניות בשכר, המקדישות את כל מרצן לאימון ולעיסוק בספורט.** עוד יש להניח, בהתבסס על הניסיון העולמי, כי גם ההישגים והעניין הציבורי בעקבותיהם, היו בהתאם לאור ההשקעה הרבה של העותרות והישגיהן המרשימים עד כה.

54. במקום לערוך בדיק בית ולתקן את הפגמים - המשיבות דוחות את הדרישה לתיקון האפליה בתאונות של "שיקולים זרים" או "ניצול" של המערכת: "דרישתה של העותרת להשוואת קבלת תמיכה בתוספת העדפה מתקנת היא דרישה חסרת תום לב, אשר נועדה לנצל את הקופה הציבורית". (סעיף 133 לסיכומי המשיבות).

55. על המשיבות לתקצב את קבוצת הנשים כך שתקבל הזדמנות שווה להגיע לתודעת הציבור, להרחיב את פעילותה, להמשיך להגיע להישגים ספורטיביים ולזכות לאהדה ציבורית דומה לזו של קבוצת הגברים. המצב הקיים, המשמר הפליה כה בוטה, אינו מאפשר הזדמנויות אלה. מתן הזדמנות אמיתית לקבוצת הנשים יתרום למגוון פעילויות הספורט בעיר, הנשלט כיום ע"י הכדורגל הגברי בלבד, לרווחתן של הספורטאיות, ושל כלל תושבות העיר.

היום, 16 ביוני 2019

שרון אברהם-ויס, עו"ד
ב"כ ידידת בית משפט